

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 7C/47/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8316202729
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Tomášová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2017:8316202729.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Tomášovou v právnej veci žalobcu: Sociálna poisťovňa, Ul. 29. Augusta 8 a 10, 813 63 Bratislava, IČO: 30 807 484, adresa na doručovanie: pobočka Humenné, Námestie slobody 58, 066 57 Humenné, proti žalovaným: 1. Z. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX G., zast. JUDr. Júliusom Bučekom, advokátom, AK Štefánikova 18, 066 01 Humenné, 2. Kooperatíva poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, o zaplatenie 8 666,20 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaní v 1. a 2. rade s ú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi sumu 8 666,20 eur a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.

Žalobcovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podanou žalobou zo dňa 22.03.2016 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd žalovanej v 1. rade uložil zaplatiť mu sumu 8 666,20 eur. Podanie žaloby odôvodnil tým, že dňa 31.08.2006 sa žalovaná dopustila protiprávneho konania tým spôsobom, že v G. viedla osobné motorové vozidlo zn. Volkswagen Jetta, ktorého vedeniu a situácii v cestnej premávke nevenovala náležitú pozornosť, s vozidlom prešla do protismeru, kde narazila do protiudúceho osobného motorového vozidla zn. VAZ. Ktoré viedla vodička I. K., ktorá v dôsledku zrážky utrpela zranenia, na základe ktorých bola uznaná invalidnou. Za obdobie od 18.02.2014 do 17.05.2014 jej žalobca vyplatil dávky invalidného dôchodku celkom v sume 5 042,64 eur a za obdobie od 18.04.2015 do 17.02.2016 vo výške 3 623,56 eur. Výplata týchto dávok je v príčinnej súvislosti so zavineným protiprávnym konaním tretej osoby, ktorou je žalovaná. Skutok žalovanej bol prejednávaný v trestnom konaní vedenom pod sp. zn 1T/187/2006 a konanie bolo podmienené zastavené. Bolo preukázané zavinené protiprávne konanie žalovanej a tiež jej zodpovednosť za škodu.

V ďalšom uviedol, že spol. Kooperatíva poisťovňa, a.s. od roku 2006 až do roku 2014 každoročne poskytovala plnenie, avšak listom zo dňa 30.03.2015 mu bolo oznámené, že ďalšie nároky odmieta zaplatiť, keďže podľa názoru poisťovne, škoda, ktorá predstavuje nároky žalobcu a vznikla pri dopravnej nehode v období od 01.01.2002 do 31.03.2007, nie je krytá povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, resp. povinnosť uhradiť škodu má len vo vzťahu k poškodenému a nie k žalobcovi. Preto žalobca vyzval žalovanú výzvou č. 61/2015 na uznanie a dobrovoľné splnenie povinnosti nahradiť dávky poskytnuté z dôchodkového poistenia.

Uviedol, že stanovisko spol. Kooperatíva poisťovňa, a.s. je v rozpore s právnym poriadkom SR a tiež s právom únie a ich judikatúrou a potiera zmysle povinného zmluvného poistenia. Keďže žalobca nemá

nárok na uhradenie vzniknutej škody poisťovňou tak zodpovednosť za hradenie vzniknutej škody má tretia osoba, teda ten kto spôsobil dopravnú nehodu, a preto žalovanú vyzval na zaplatenie vzniknutej škody. Žalovaná odmietla plniť z dôvodu premlčania. S týmto názorom sa žalobca nestotožnil a zaslala žalovanej stanovisko, kde ju upozornil, že sa s jej názorom nestotožňuje a naďalej trvá na náhrade škody.

2. Na návrh žalobcu súd uznesením č.k. 7C/47/2016-39 zo dňa 020.8.2016 pripustil pristúpenie ďalšieho subjektu do konania na strane žalovaného a pribral do konania ako žalovaného v 2. rade KOOOPERATIVU poisťovňu, a.s. Vienna Insurance Group.

3. Uznesením č.k. 7C/47/2016-79 zo dňa 14.02.2017 súd pripustil zmenu petitu žaloby tak, že žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 8 666,20 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

4. Žalovaní v 1. aj 2. rade s podanou žalobou nesúhlasil a žiadali ju v celom rozsahu zamietnuť.

5. Súd sa oboznámil so žalobou a jej prílohami a to uznesením sp. zn. 1T/187/2006, potvrdeniami o výške vyplatených dávok dôchodkového poistenia, stanoviskom žalovaného v 2. rade zo dňa 30.03.2015, výzvou č. 61/2015, odpoveďou žalovanej v 1. rade zo dňa 14.09.2015, stanoviskom žalobcu zo dňa 18.09.2015, písomnými vyjadreniami strán sporu, prednesom právneho zástupcu žalovanej v 1. rade a zistil nasledovný skutkový stav veci:

6. V zmysle uznesenia tunajšieho súdu vo veci sp. zn. 1T/187/2006 zo dňa 17.01.2007, v trestnom konaní vedenom voči žalovanej v 1. rade pre prečin ublíženia na zdraví, voči nej bolo trestné stíhanie zastavené podmienene v zmysle § 216 ods. 2, ods. 4 Tr. poriadku, pričom žalovaná sa ku skutku priznala a svoj skutok oľutovala.

7. Podľa potvrdení o výške vyplatených dávok dôchodkového poistenia, p. I. K. bol v období od 18.02.2014 do 17.04.2015 vyplatený invalidný dôchodok vo výške 5 042,64 eur a za obdobie od 18.04.2015 do 17.02.2016 vo výške 3 623,56 eur.

8. KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Viena Insurance Group v písomnom stanovisku zo dňa 30.03.2015 vo veci poisťnej udalosti č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 31.08.2006 uviedla, že zo znenia § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. v znení účinnom pred 01.11.2003 explicitne nevyplýva zákonná povinnosť poisťovateľa nahradíť za škodcu nároky uplatňované zo strany žalobcu. Povinnosť uhrádzať na základe zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla aj dôchodkové dávky vyplýva pre poisťovateľa až od 01.11.2003, t.j. od účinnosti zákona č. 430/2003 Z.z. Táto povinnosť bola poisťovateľovi stanovená vo vzťahu k poškodenému, nie vo vzťahu k Sociálnej poisťovni. Až ďalšou novelou zákona č. 381/2001 Z.z. a to zákonom č. 110/2007 Z.z. bola povinnosť poisťovateľa uplatnené a preukázané náklady zdravotného poistenia, nemocenského poistenia alebo dôchodkového poistenia upravená vo vzťahu k príslušným subjektom. Tento zákon nadobudol účinnosť dňa 01.04.2007. Predmetná novelizácia neriešila, ako sa uvedená zmena dotkne právnych vzťahov vzniknutých pred 01.04.2007. Povinnosť nahradíť sociálnej poisťovni vyplatené dôchodkové dávky sa vzťahuje len na prípady poisťných udalostí vzniknutých po 01.04.2007.

9. Výzvou č. 61/2015 zo dňa 28.08.2015 žalobca žalovanú v 1. rade vyzval na zaplatenie sumy 5 042,64 eur a to z dôvodu vyplatenia invalidného dôchodku p. I. K. za obdobie od 18.02.2014 do 17.04.2015. Túto sumu vyzval žalovanú zaplatiť v lehote 10 dní od jej doručenia. Daného nároku sa žalobca domáhal v zmysle § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.

10. Žalovaná v 1. rade v písomnej odpovedi zo dňa 14.09.2015 na výzvu žalobcu č. 61/2015 uviedla, že je potrebné poukázať aj na znenie § 238 ods. 5 č. 461/2003 Z.z. a že v zmysle tohto zákonného ustanovenia považuje uplatnený nárok zo strany žalobcu za premlčaný.

11. Žalobca v písomnom stanovisku zo dňa 18.09.2015 adresovanom žalovanej v 1. rade uviedol, že si uplatňuje nárok na náhradu škody za obdobie od 18.02.2014 do 17.04.2015 a v zmysle § 238 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. sa právo na náhradu škody premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, keď žalobca zistil, že dávky boli vyplatené v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb a keď sa dozvie, kto za vznik škody zodpovedná. V uvedeného vyplýva, že aby mohlo dôjsť k začatiu plynutia premlčania

musia byť kumulatívne splnené dve podmienky a to výplata dávky a vedomosť o osobe zavinením ktorej došlo k jej výplate. Tieto podmienky boli splnené dňa 18.02.2014, keď došlo k prvej výplate dávky v sledovanom období. Začiatok plynutia premičania sa odvíja odo dňa, keď ku vzniku škody došlo, skôr premičanie nároku začať nemohlo, keďže dávka nebola vyplatená a ku škode nedošlo.

12. Žalovaná v 1. rade v písomnom vyjadrení zo dňa 03.06.2016 a zo dňa 06.10.2016 uviedla, že navrhuje vstup do konanie na strane žalovaných spol. KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Dávky vyplácané p. K. každoročne preplácala uvedená poisťovňa a to od roku 2006 až do roku 2014. Listom zo dňa 30.03.2015 poisťovňa oznámila, že ďalšie nároky žalobcu odmieta platiť, keďže táto škoda podľa jej názoru nie je krytá povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, resp. túto povinnosť má iba voči poškodenému. Uviedla, že má za to, že toto stanovisko je v rozpore s právnym poriadkom SR. Poukázala na znenie § 4 ods. 1,2 a 3 zákona č. 381/2001 Z.z. Z týchto ustanovení vyplýva, že poistený má právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky škody vzniknutej aj úhradou dávok dôchodkového poistenia, nakoľko ku škodovej udalosti došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti. Následkom dopravnej nehody bola poškodená I. K. uznaná invalidnou, na základe čoho jej vznikol nárok na vyplácanie dávky dôchodkového poistenia zo Sociálnej poisťovne. Je toho názoru, že má právo, aby poisťovateľ za ňu preukázané uhradené dávky invalidného dôchodku poškodenej nahradil.

13. Žalovaný v 2. rade v písomnom vyjadrení k žalobe zo dňa 04.10.2016 uviedol, že rozsah nárokov ktoré je povinný ako poisťovateľ za poisteného hradíť je taxatívne vymedzený v § 4 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Poukázal na znenie § 4 ods. 2 zákona o PZP účinného v čase od 01.10.2001 do 31.10.2003 a na novelu č. 430/2003 Z.z. s účinnosťou odo dňa 01.11.2003, ktorou došlo k doplneniu ustanovenia § 4 ods. 1 písm. a) tohto zákona. Sociálnu poisťovňu nie je možné považovať za poškodeného v zmysle zákona o PZP, keď prevádzkou motorového vozidla žiadnu škodu neutrpela. Regresný nárok verejnoprávneho poistiteľa, ktorý poskytuje plnenie svojmu poistencovi na základe svojej právnej povinnosti v zmysle osobitnej právnej úpravy, nemá charakter nároku na náhradu škody. O škode vzniknutej Sociálnej poisťovni v zmysle § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 z.z. možno hovoriť až od momentu výplaty dávok poškodenému v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb, pričom Sociálna poisťovňa má voči tretím osobám nárok na náhradu vzniknutej škody v zmysle § 231 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

V ďalšom uviedol, že pokiaľ sa jedná o príčinnú súvislosť, tak poukazuje na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/32/2007 - vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný, nestačí ak je sprostredkovaný.

Až novelou zákona o PZP účinnou od 01.04.2007 bol vložený nový odsek do § 4 zákona o PZP a zákonodarca pod čiarou za tzv. príslušný subjekt označil Sociálnu poisťovňu. Z uvedeného je zrejmé, že týmto zákonom došlo k založeniu možnosti Sociálnej poisťovne domáhať sa voči poisťovateľovi náhrady regresných nárokov existujúcich voči poistenému ako škodcovi a to titulom nároku na náhradu škody vzniknutej výplatou dávok v dôsledku jeho zavineného protiprávneho konania. Poukázal na Rozsudok Krajského súdu v Žiline sp.zn. 7Co/585/2015 zo dňa 20.01.2016, v ktorom odvolací súd vyslovil, že Sociálnu poisťovňu nie je možné považovať za poškodeného na účely zákona o PZP.

V písomnom vyjadrení zo dňa 02.11.2016 žalovaný v 2. rade uviedol, že nesúhlasí s vyjadrením žalovanej v 1. rade a teda s tým, že nakoľko žalobca vyplatil dôchodkové dávky poškodenej, že má on tieto dávky za žalovanú v 1. rade ako poisteného uhradiť žalobcovi. Toto tvrdenie považuje za nesprávne. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/585/2015. Poukázal že zákon č. 381/2001 Z.z. v § ods. 2 neustanovuje, žeby Sociálna poisťovňa v prípade uplatnenia svojho regresného nároku bola poškodeným. Takýto nárok nemá povahu nároku na náhradu škody v zmysle zákona o PZP. Poukázal na novelu zákona o PZP a to zákon č. 110/2007 Z.z. účinný od 01.04.2007 a nakoľko k poistnej udalosti došlo dňa 31.08.2006, nie je daný nárok žalobcu voči nemu na náhradu vyplatených dôvod dôchodkového poistenia.

14. Právny zástupca žalovanej v 1. rade vo svojom prednese na pojednávaní uviedol, že žiada, aby súd žalobu voči žalovanej v 1. rade zamietol, a to z toho dôvodu, že povinný na plnenie a vyplatenie dávok dôchodkového zabezpečenia, ktoré vyplatila Sociálna poisťovňa je žalovaný v 2. rade, a to v zmysle

zákona č. 380/2001, a to v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) tohto zákona s tým, že vzhľadom na uvedené je toho názoru, že žaloba voči žalovanej v 1. rade je podaná nedôvodne a na zaplatenie žalovanej sumy má byť zaviazaný iba žalovaný v 2. rade.

15. Podľa § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, Sociálna poisťovňa má právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania; výšku škody preukazuje Sociálna poisťovňa potvrdením príslušnej organizačnej zložky Sociálnej poisťovne o výške vyplatených dávok.

Podľa § 238 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, právo na náhradu škody podľa odseku 1 uplatňuje Sociálna poisťovňa v súdnom konaní podľa osobitného predpisu.

16. Podľa § 2 ods. 1 písm. g) zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom a účinnom ku dňu 31.08.2008 (ďalej len „Zákon“), na účely tohto zákona sa rozumie poškodeným ten, kto utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu a má nárok na náhradu škody podľa tohto zákona.

Podľa § 4 ods. 1 Zákona, poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovnej zmluve.

Podľa § 4 ods. 2 Zákona, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu

- a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, ako aj škody vzniknutej úhradou nákladov zdravotnej starostlivosti, dávok nemocenského poistenia a dávok dôchodkového poistenia,
- b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí,
- c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d),
- d) ušlého zisku.

Podľa § 4 ods. 3 Zákona, poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 15 ods. 1 Zákona, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

17. Podľa § 420 ods. 1 Zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

18. V danej právnej veci mal súd za preukázané, že dňa 31.08.2006 žalovaná v 1. rade spôsobila dopravnú nehodu v dôsledku ktorej p. I. K. utrpela zranenia v takom rozsahu, že bola uznaná za osobu invalidnú. V čase dopravnej nehody mala žalovaná v 1. rade so žalovaným v 2. rade platne uzatvorenú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Voči žalovanej v 1. rade bolo vedené aj trestné konanie na tunajšom súde a to pod sp. zn. 1T/187/2006, pričom voči nej bolo trestné stíhanie zastavené podmienene v zmysle § 216 ods. 2, ods. 4 Tr. poriadku, pričom žalovaná sa ku skutku priznala a svoj skutok oľutovala.

Ďalej mal súd za preukázané, že žalovaný v 2. rade v období od rokov 2006 do roku 2014 žalobkyni priamo poskytoval plnenia, a to vyplatené dôchodkové dávky, avšak prípisom zo dňa 30.3.2015 žalobkyni oznámil, že do ďalšieho obdobia tieto dávky jej priamo plniť nebude. Za obdobie od 18.02.2014 do 17.04.2014 žalobca poškodenej pani K. vyplatil dávky titulom invalidného dôchodku v celkovej výške 5 042,64 eur a za obdobie od 18.04.2015 do 17.02.2016 vo výške 3 623,56 eur. Nakoľko žalovaný v 2. rade odmietol poskytnúť žalobcovi plnenie v zmysle jeho uplatneného nároku, následne preto žalobca výzvou č. 61/2015 zo dňa 20.8.2015 vyzval priamo žalovanú na uznanie a dobrovoľné splnenie povinnosti

uhradiť žalobcovi dávky poskytnuté z dôchodkového poistenia. Dané skutkové tvrdenia vyplývajú z listinných dokladov, ktoré boli v konaní predložené a tieto skutkové tvrdenia neboli v konaní sporné.

19. Pokiaľ sa jedná o nárok žalobcu uplatnený voči žalovanej v 1. rade, súd na základe vykonaného dokazovania je toho názoru, že žaloba je v tejto časti dôvodná.

Súd má za to, že je nesporné, že ust. § 238 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. zakladá regresný nárok žalobcu voči tretím osobám, ak súd splnené zákonné predpoklady v ňom uvedené. Vyplatením dávok z dôchodkového zabezpečenia vznikla žalobcovi majetková ujma, ktorá je odškodniteľná pri splnení stanovených predpokladov. Regresný nárok je svojím charakterom samostatným nárokom na náhradu škody vyplývajúci z § 238 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z., ktorý má povahu špeciálneho ustanovenia vo vzťahu k Obč. zákonníku o náhrade škody.

V konaní bolo tiež nesporne preukázané, že žalovaná v 1. rade sa dopustila protiprávneho konania, za ktoré bola aj trestne stíhaná. Pre priznanie regresného nároku žalobcovi, teda náhrady škody, vyplývajúceho z vyššie uvedeného osobitného občianskoprávneho vzťahu je vždy rozhodujúci prvok zavinenia tretej osoby. Zavinenie ako subjektívna kategória a je neopomenuteľným predpokladom vzniku zodpovednosti. V dôsledku dopravnej nehody, ktorú zaviniła žalovaná, bola poškodená p. K. uznaná za osobu invalidnú a zo strany žalobcu jej boli vyplatené dôchodkové dávky v forme invalidného dôchodku v celkovej výške 8 666,0 eur.

Žalovaná napriek písomnej výzve žalobcu mu škodu vzniknutú vyplatením dôchodkových dávok neuhradila a preto ju na jej zaplatenie zaviazal súd, keď v tomto prípade ide o nesplnený zákonný záväzok žalovanej. Žalobcovi toto právo voči žalovanej vyplýva priamo zo zákona o Sociálnom poistení.

Súd poukazuje, že obdobný právny názor bol vyslovený v rozhodnutí Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8Co/144/2015 zo dňa 09.06.2016, sp. zn. 7Co/1/2016 zo dňa 26.01.2017, Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 8C/527/2015 zo dňa 15.02.2017, Okresného súdu Partizánske sp.zn. 6C/278/2015 zo dňa 16.03.2017.

20. Pokiaľ sa jedná o nárok žalobcu uplatnený voči žalovanému v 2. rade, súd na základe vykonaného dokazovania je toho názoru, že žaloba je aj v tejto časti dôvodná.

V súlade s ust. § 4 ods. 2 písm. a) zákona o povinnom zmluvnom poistení v znení účinnom ku dňu poistnej udalosti, t.j. 31.08.2006, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky titulom škody vzniknutej úhradou nákladov zdravotnej starostlivosti, dávok nemocenského poistenia a dávok dôchodkového poistenia. Podľa § 4 ods. 3 uvedeného zákona poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa ods. 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

Samotný zákon o povinnom zmluvnom poistení v čase škodovej udalosti v danej právnej veci kvalifikoval uhradené náklady dávok dôchodkového poistenia ako škodu, ktorú za poisteného poisťovateľ priamo uhradí poškodenému. Platcom dávok dôchodkové poistenia je výlučne Sociálna poisťovňa a ich vyplatením Sociálnej poisťovni vznikne nepochybne majetková ujma. Nárok na refundáciu vyplatených dávok dôchodkového poistenia nie je síce nárokom na náhradu škody na zdraví poškodenému podľa Občianskeho zákonníka, svojím charakterom je samostatným nárokom na náhradu škody vyplývajúci z § 238 ods. 1 zákon a č. 461/2003 Z.z., majúceho z tohto dôvodu povahu špeciálneho ustanovenia vo vzťahu k ustanoveniam Občianskeho zákonníka o náhrade škody.

Z citovaných zákonných ustanovení teda vyplýva právo poisteného, t.j. žalobcu, na náhradu škody za neho priamo žalovaným v 2. rade a povinnosť žalovaného v 2. rade škodu vyplývajúcu z ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 381/2001 Z.z. - t.j. aj titulom vyplatených dávok dôchodkového poistenia refundovať preto, lebo v dobe vzniku poistnej udalosti - dopravnej nehody dňa 31.08.2006, bola žalovaná v 1. rade poistená u žalovaného v 2. rade.

Podľa § 28c ods. 6 zák. č. 381/2001 Z.z. právne vzťahy vzniknuté z poistenia zodpovednosti pred 01.04.2007 zostávajú nedotknuté, čiže žalovaný v 2. rade ako poisťovateľ bol povinný za poisteného,

t.j. žalobcu, na základe zmluvy o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nahradiť aj škodu - dávky dôchodkového poistenia a to podľa § 4 ods. 3 zák. č. 381/2001 Z.z. v znení účinnom ku dňu poistnej udalosti t.j. ku dňu 30.08.2006.

21. Obrana žalovaného v 2. rade v konaní spočívala v skutkových tvrdeniach o tom, že Sociálnej poisťovni až novelou Zákona o povinnom poistení zákonom č. 110/2007 Z. z. s účinnosťou od 01.04.2007 vznikla možnosť domáhať sa od komerčných poisťovní, teda aj vo vzťahu k nemu, náhrady regresných nárokov existujúcich voči poistenému z titulu nároku na náhradu škody vzniknutej výplatom dôchodkových dávok v dôsledku zavineného protiprávneho konania poisteného a súčasne jemu vznikla povinnosť uhradiť vyššie uvedené náklady subjektu - Sociálnej poisťovni. V rozhodnom období, teda v čase, kedy došlo k poistnej udalosti, ku dňu 31.08.2006, Sociálna poisťovňa nemala status poškodeného v zmysle Zákona o povinnom zmluvnom poistení, preto sa nemohla voči nemu domáhať plnenia nárokov za poisteného.

Súd sa s daným tvrdením žalovaného v 2. rade nestotožňuje. Poukazuje na názor vyslovený Krajským súdom v Banskej Bystrici v rozsudku sp. zn. 16Co/318/2016 zo dňa 26.01.2017 s ktorým sa stotožňuje a odkazuje na neho: „Zákomom č. 430/2003 Z. z. účinným od 01.11.2003, ktorý novelizoval zákon č. 381/2001 Z. z. sa v § 4 ods. 2 ustanovilo, že poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ, za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody vzniknutej, okrem iného, úhradou dávok nemocenského poistenia a dávok dôchodkového poistenia. Náklady spočívajúce vo vyplatených dávkach nemocenského poistenia a dôchodkového poistenia však môžu vzniknúť iba Sociálnej poisťovni, ako nositeľovi sociálneho poistenia v zmysle Zákona o sociálnom poistení. Žalobca mal teda z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil, okrem iného aj škodu vzniknutú úhradou dávok nemocenského a dôchodkového poistenia, ktorá škoda v zmysle výkladu tohto zákona mohla vzniknúť len subjektu, ktorý je oprávnený na výplatu týchto dávok. Takáto škoda mohla vzniknúť len subjektu, ktorý takéto dávky poškodenej v dôsledku zranení následkom dopravnej nehody, vyplatil. Škoda spočívajúca úhradou nákladov zdravotnej starostlivosti, dávok nemocenského poistenia a dôchodkového poistenia preto nemohla vzniknúť fyzickej osobe, ak na výplatu týchto dávok je oprávnená Sociálna poisťovňa. Z vyššie uvedeného teda jednoznačne vyplýva, že i v čase, kedy došlo k poistnej udalosti bola Sociálna poisťovňa oprávnená na to, aby škoda, ktorá jej vznikla úhradou nákladov zdravotnej starostlivosti, resp. dávok nemocenského a dôchodkového poistenia, bola uhradená v zmysle § 4 ods. 2 Zákona o povinnom zmluvnom poistení poisťovateľom. Oprávnenie Sociálnej poisťovne vyplýva následne aj z ust. § 238 Zákona o sociálnom poistení účinného v čase, kedy k poistenej udalosti došlo, ak v zmysle § 238 ods. 1 bolo upravené právo Sociálnej poisťovne voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania. To, že výplatom dávok zo strany Sociálnej poisťovne došlo na jej strane k vzniku škody, potvrdzuje samotné znenie §-u 238 ods.2 tohto zákona, podľa ktorého sú orgány či už štátnej správy, právnické osoby, fyzické osoby, povinné poskytovať organizačným zložkám Sociálnej poisťovne potrebnú súčinnosť na účely náhrady škody, ktorá vznikla Sociálnej poisťovni výplatom dávok. Zákon o sociálnom poistení hovorí o tom, že Sociálnej poisťovni výplatom dávok vznikla škoda, z čoho je nevyhnutné vyvodíť i to, že výplatom týchto dávok sa stáva poškodenou. Nemožno teda uznať výklad žalovanej 2/, podľa ktorého sa Sociálna poisťovňa za poškodenú v prípade, ak vyplatila dávky, na výplatu ktorých jej bola daná právomoc Zákomom o sociálnom poistení, (tretím osobám v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania), nepovažuje.“

22. Súd uznáva, že tak Zákon o povinnom zmluvnom poistení, ako i Zákon o sociálnom poistení boli novelizované zákonmi, na základe ktorých došlo k precizovaniu vzájomných vzťahov medzi poisteným, poisťovateľom a Sociálnou poisťovňou, keď v zmysle ust. § 4 ods. 3 Zákona o povinnom zmluvnom poistení v platnom znení, bolo zakotvené, že poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil uplatnené, preukázané a vyplatené náklady zdravotnej starostlivosti, vrátane dôchodkových dávok, a to príslušným subjektom. V tomto ustanovení už pri poznámke 6b je odkaz na Zákon o sociálnom poistení, a teda ide o konkrétne určenie subjektu - Sociálna poisťovňa. I z tejto formulácie naďalej zákon vníma výplatu dávok Sociálnej poisťovne, ku ktorej došlo v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb ako škodu.

Novelou Zákona o povinnom zmluvnom poistení zákonom č. 110/2007 Z. z. došlo k tomu, že škoda vzniknutá úhradou nákladov zdravotnej starostlivosti, dávok nemocenského a dôchodkového poistenia, ktorá bola pôvodne upravená v § 4 ods. 2 písm. a) tohto zákona, a vo vzťahu ku ktorej mal poistený

z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho túto škodu nahradil, bola z predmetného ustanovenia vyňatá tak, že od tohto času je v platnom znení ustanovenie § 4 ods. 3, v ktorom už tento nárok Sociálnej poisťovne nešpecifikuje ako „škodu“, pretože postupne precizovaním právnej úpravy došlo k ustáleniu, že tento nárok žalobkyne je nárokom regresným. Nedostatky dovtedajšej právnej úpravy týkajúcej sa pojmovej nedôslednosti však nemôžu byť na ťarchu poisteného. Až do takto precizovaného znenia sa Sociálna poisťovňa za poškodenú v zmysle § 238 Zákona o sociálnom poistení, podľa názoru súdu považovala.

23. Obrana žalovaného v 2. rade v konaní ďalej bola založená na tvrdení, že napriek legislatívnemu vývoju nebolo dotknuté právo Sociálnej poisťovne domáhať sa voči poistenému ako škodcovi náhrady škody podľa § 238 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Ak potom Sociálna poisťovňa svoje právo podľa zákona o sociálnom poistení voči škodcovi úspešne uplatnila a škodca tieto nároky uhradil, mohol sa samotný škodca dožadovať od poisťovne ich nahradenia a to práve na znenie novely zákona o PZP, t.j. zákona č. 430/2003 Z.z. Na podporu svojho tvrdenia poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/585/2015, kde KS v odôvodnení rozsudku uviedol, že navrhovateľ nebol nositeľom povinnosti na úhradu tohto plnenia priamo Sociálnej poisťovni, bez toho, žeby si bol voči nemu úhradu tohto nároku uplatnil odporca. Uvedené je podľa názoru odvolacieho súdu zrejme aj z ust. § 238 zák. č. 461/2003 Z.z., ktorý určuje možnosť uplatnenia regresných nárokov Sociálnou poisťovňou súdnou cestou. V rámci tohto konania sa môže škodca - v prejednávanej veci odporca brániť. Regresná náhrada vyplývajúca zo zák. č. 461/2003 Z.z. ako normy verejného práva, má iný charakter ako škoda, ktorá je spôsobená prevádzkou motorového vozidla, ktorá je súkromnoprávnou kategóriou. Nárok Sociálnej poisťovne na regresnú náhradu je daný na posúdenie súdu.

Súd pre ozrejmienie uvedeného rozhodnutia cituje aj ďalšie v ňom uvedené vyjadrenia odvolacieho súdu: „Sociálna poisťovňa preto nie je poškodeným v zmysle pojmu poškodeného ako bol vymedzený § 2 písm. g) Zákona o PZP. Tomuto záveru podľa názoru odvolacieho súdu zodpovedá aj znenie ust. § 4 ods. 2 Zákona o PZP, ktorý hovorí o tom, aké nároky za poisteného hradí poisťovateľ poškodenému. Ide o nárok na náhradu škody, ktorá vznikla priamo v súvislosti so škodnou udalosťou, prevádzkou motorového vozidla. Do tohto nie je zahrnutý nárok na náhradu nákladov zdravotnej starostlivosti, nemocenské dávky, dávky nemocenského zabezpečenia, ktoré sú špecifikované osobitne v ods. 3 § 4 Zákona o PZP. Už z tohto systematického znenia právneho predpisu možno ustáliť, že subjekty, ktoré sú nositeľmi práva postihu, regresného nároku, ktorý nevznikol v priamej príčinnej súvislosti so škodovou udalosťou, ale majú charakter zvláštnej náhrady škody, nie sú subsumované pod pojem poškodeného. Keďže za poškodeného v zmysle Zákona o PZP sa nepovažuje subjekt, ktorý má voči poistenému regresný nárok, nevzťahuje sa na takúto osobu ani ust. § 15 ods. 1 Zákona o PZP, t.j. že nárok na náhradu škody je oprávnená uplatniť priamo proti poisťovateľovi. Sociálna poisťovňa si priamo svoj nárok uplatnila voči navrhovateľovi a on jej ho uhradil bez súhlasu, resp. vyjadrenia odporcu ako osoby, za ktorú plnil, nepostupoval v súlade so zák. č. 381/2001 Z.z. Navrhovateľ nebol nositeľom povinnosti na úhradu tohto plnenia priamo Sociálnej poisťovni, bez toho, že by si bol voči nemu úhradu tohto nároku uplatnil odporca.“

Súd vzhľadom na danú právnu vec je to názoru, že skutkové okolnosti veci, ktorá bola predmetom vyššie uvedeného rozhodnutia, sú odlišného a teda súd pri svojom rozhodovaní nemôže vychádzať z právneho názoru vysloveného odvolacím súdom.

Súd poukazuje na obdobný právny názor akého je tunajší súd v tomto konaní, ktorý je vyjadrený v rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 5C/10/2016 zo dňa 20.10.2016, v rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/358/2016 zo dňa 26.01.2017.

24. Súd sa však nestotožňuje s názorom žalobcu, že žalovaní v tomto konaní mu majú vzniknutú škodu nahradiť spoločne a nerozdielne. Žalovaná v 1. rade je povinná žalobcovi plniť náhradu škody podľa § 427 Občianskeho zákonníka v spojení s § 238 ods. 1 zákona o sociálnom poistení a žalovaný v 2. rade je povinný plniť na základe osobitného právneho predpisu ako poistné plnenie z titulu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. Z uvedeného vyplýva, že postavenie škodcu a poisťovateľa vo vzťahu k poškodenému je obdobné ako postavenie dlžníka a ručiteľa voči veriteľovi. Vzhľadom na uvedené súd nemohol zaviazat' žalovaných na náhradu škody solidárne (spoločne a nerozdielne). Aby súd zabránil poskytnutiu plnenia žalobcovi dva krát, vzťah medzi žalovanými vyjadril vo výroku rozsudku tak, že plnením jedného zo žalovaných v rozsahu tohto

plnenia zaniká povinnosť druhého žalovaného. (vid' rozsudok NS SR p. zn. 3Cdo/256/2012, NS ČR sp. zn. 25Cdo/895/2008).

25. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd dospel k záveru, že žaloba zo strany žalobcu bola podaná dôvodne a preto jej v celom rozsahu vyhovel.

26. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

V danom prípade súd žalobe v celom rozsahu vyhovel, a preto žalobcovi vznikol nárok na priznanie náhradu trov konania v plnom rozsahu. Nakoľko však žalobcovi v súvislosti s týmto súdnym konaním žiadne trovy konania nevznikli, súd rozhodol tak, že mu náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.